

NOVE KNJIGE

Branimir Dakić, Matematičar u Zagrebu, Element, 2014.

Na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, od 1. do 3. srpnja održan je Šesti kongres nastavnika matematike Republike Hrvatske čija je glavna tema bila *Suvremeni pristup učenju i poučavanju matematike*. Bilo je to odlično mjesto i prava prilika da se već prvog dana svečano predstavi najnovija knjiga poznatog i neumornog gimnazijskog profesora matematike Branimira Dakića, prigoda da se radno i spontano obilježi sedamdesetgodišnjica života cijenjenog autora.

Riječ je o knjizi *Matematičar u Zagrebu* koju je u lipnju 2014. objavio renomirani izdavač matematičkih (i drugih srodnih) knjiga *Element* iz Zagreba (urednica knjige: Sandra Gračan, dipl. ing. matematike; grafički urednik: Edo Kadić). Na promociji knjige su detaljno i veoma pohvalno o knjizi i autoru, pored urednice, govorili dr. sc. Dubravka Glasnović Gracin i prof. dr. sc. Neven Elezović. Dakako, na zadovoljstvo mnogobrojnih nazočnih u prepunoj predavaonici A001 Matematičkog odsjeka, okupljenima se obratio i profesor Branimir Dakić.

Kratko i jasno, bez zadržske možemo i moramo reći kako su promotori s pravom i potpuno opravdano izrekli mnogobrojne pohvale knjizi i njezinom autoru.

Knjiga *Matematičar u Zagrebu* na ležeran i zabavan način povezuje jedan grad i jednu važnu (ponekad nepristupačnu) struku i znanost. Govori o Zagrebu, njegovoj arhitekturi i prošlosti pogledom matematičara kroz matematiku. Priča o matematičkim pojmovima i tvrdnjama te matematičarima kroz promatranja i zapažanja zagrebačkog šetača i lutalice, širom otvorenih očiju i spremnog fotoaparata. Tristotinjak fotografija nalazimo na 136 stranica, gotovo sve ih je snimio profesor Dakić. Tu je i veliki broj crteža i ilustracija.

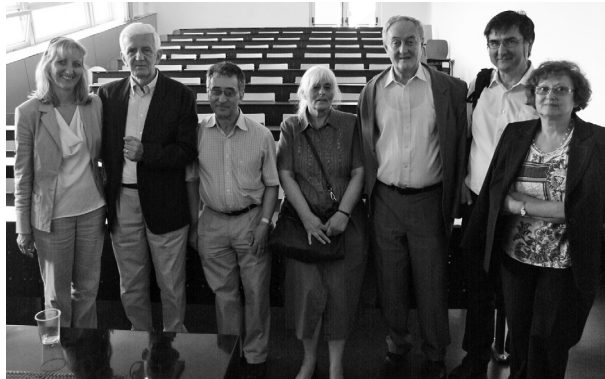
Originalni pristup i dugotrajno promišljanje urodilo je izvrsnim djelom koje nenametljivo istodobno opisuje, oslikava i objašnjava mnoge sadržaje *grada* i *matematike*. Bogatstvom ilustracija i sadržajnim tekstom *Matematičar u Zagrebu* je pristupačan i jasan već onima koji znaju malo o matematičarima u Zagrebu, a izazovan i poticajan onima koji znaju dosta o matematičarima u Zagrebu.

Nakon uvodnog Predgovora u kojem autor otkriva dugotrajnost nastajanja ovog popularizatorskog djela i veselje njegovog tekstualnog i fotografskog stvaranja, slijedi četrnaest zagrebačko-matematičkih odnosno matematičko-zagrebačkih cjelina, poglavlja koja nisu naslovima imenovana već posebnim slikama odjeljena. Promišljeno lutanje gradom nameće spretnom matematičaru,iskusnom profesoru Dakiću, želju da nas provede mnogim matematičkim temama. Navedimo neke: koordinatni sustavi, statistika, logistička funkcija, Pickova formula, Problem četiriju boja, oktagon, poligoni, logaritamska i eksponencijalna funkcija, logaritamska skala, problem popločavanja ravnine, matematika i meteorologija, matematika i astronomija, Talesovi poučci, rimski brojevi, poliedri, Eulerova formula, rotacijska tijela, lančanica, trapezna formula, zavojnica. . .

Zagreb i matematika su često povezani i kroz umjetnost i obrt što knjiga dokazuje na mnogo mjesta. Eto, naprimjer, zanimljivi detalj jest ograda Botaničkoga vrta od kovanog željeza, oblikovana u bravarskoj radionici u Vinogradskoj 10, čiji je vlasnik bio djed poznatog hrvatskog matematičara Vladimira Devidéa. Šetnju Zagrebom profesor Dakić

koristi i da spomene mnoga druga važna imena naših matematičara, osobito kad dođe pred zgradu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Rektorata Sveučilišta u Zagrebu. Na zapadnom kraku Lenucijeve zelene potkove, na Marulićevom trgu 19, sve do 1991. (kada se preselio u Bijeničku 30) djelovao je Matematički odjel Prirodoslovno-matematičkog fakulteta. Bezbroj takvih, sličnih i drugih detalja spominje i navodi *Matematičar u Zagrebu*. Prozori raznoraznih oblika okvira potiču postavljanje planimetrijskih zadataka, a ulice s imenima matematičara nameću nizanje važnih povijesnih informacija.

Poneki dijelovi knjige, kao zasebne cjeline (ne strogo uvijek vezane samo uz Zagreb), objavljeni su ranije u rubrici *Skitam i snimam* popularnog matematičkog stručno-metodičkog časopisa *Matematika i škola*. Profesor Branimir Dakić je taj časopis idejno i strukturno koncipirao prije 15 godina i uspješno ga vodio kao glavni urednik sve ove godine, objavivši u njemu 160 kraćih ili duljih tekstova. Prije toga je niz godina sudjelovao u vođenju i osmišljavanju časopisa *Matka*, od njegovih početaka 1992. godine. Prvi broj *MiŠ*-a izašao je u listopadu 1999. U posljednjem, ovogodišnjem lipanjskom broju (godišnje izlazi pet brojeva), napisao je profesor Dakić svoj 75. uvodnik, rado čitanu rubriku kojom nije samo skretao pozornost na sadržaje pojedinog broja, već se puno više otvoreno i brtiko osvrtao na našu matematičku prosvjetarsku svakodnevicu. Od 76. broja uredničko vođenje *MiŠ*-a prepušta mladim snagama, ali sigurno i dalje budno motreći i vrijedno doprinoseći.

S promocije knjige

Profesor Branimir Dakić je najširoj javnosti, osim kao nastavnik matematike generacijama učenika, poznat po svojim mnogobrojnim gimnazijskim, srednjoškolskim i osnovnoškolskim udžbenicima matematike koje je napisao samostalno i u koautorstvu, a godinama su visoko ocijenjeni i prihvaćeni od kolega stručnjaka i učenika.

Međutim, *Matematičar u Zagrebu* nas potiče da spomenemo još jednu važnu knjigu koja vješto popularizira matematiku, također kroz niz raznorodnih, odabranih prikladnih, matematičkih tema približava i objašnjava matematičke pojmove i činjenice. To je *Matematički panoptikum* objavljen 1995. u izdanju Školske knjige iz Zagreba. Autor je, dakako, profesor Branimir Dakić.

Dakle, marljiv i inventivan znalac, profesor Dakić se svojom najnovijom knjigom *Matematičar u Zagrebu* ponovno potvrdio kao nenadmašni popularizator matematike za sve dobne skupine.

Originalna, duhovita, poučna, poticajna, korisna i zabavna knjiga i šire je dobrodošla kao prilog kulturi sjećanja grada i popularizaciji struke.

Mirko Polonijo